

Sarpsborg, 30. desember 2021

Dette brevet sendes på vegne av Birdlife Norge, avd. Buskerud, Birdlife Norge, avd. Østfold, Buskerud Botaniske forening, Buskerud KFUK-KFUM speidere, Buskerud Orienteringskrets, Bærum Elveforum, DNT Drammen og Omegn, DNT Indre Østfold, DNT Nedre Glomma, DNT Oslo og omegn, DNT Ringerike, DNT Vansjø, Drammen klatreklubb, Kongsberg og Omegns Turistforening, Naturvernforbundet i Buskerud, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Naturvernforbundet i Østfold, Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud, Norges Jeger- og Fiskerforbund Østfold, Norsk organisasjon for terrengsykling, Drammen og Omegn, Oslofjordens Friluftsråd, Skiforeningen, Skogselskapet i Buskerud og Telemark, Skogselskapet i Oslo og Akershus, Tistedalen Friluftslag, Østfold Botaniske Forening.

Innspill til Temastrategi frivillighet, Viken fylkeskommune 2021/49535

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) i Akershus, Buskerud og Østfold er samarbeidsfora mellom natur- og friluftslivsorganisasjonene i Viken fylke. Formålet med FNF er å styrke de tilsluttede organisasjonenes arbeid med å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i aktuelle saker. Til sammen har de tre FNF-ene i Viken 38 unike tilsluttede organisasjoner med over 260 000 medlemskap.

FNF Akershus, FNF Buskerud og FNF Østfold takker for muligheten til å komme med innspill til Viken fylkeskommunes temastrategi for frivilligheten.

Kommentarer til høringsprosessen

Bra med møter og tidlig involvering. FNF er veldig fornøyd med å ha blitt tidlig involvert i arbeidet med strategien, gjennom varsler om når den kommer og spørreundersøkelse. Det er også kjempebra at FNF ble invitert til et eget møte der fylkeskommunen gjennomgikk hele strategien med oss.

Høringsdokument kunne vært mer tilgjengelig. Høringsdokumentet var derimot noe vanskelig å finne på nettsiden, da den ikke ligger på høringssiden.

Tidlig beskjed og gode frister gir gode tilbakemeldinger. Frivillige natur- og friluftslivsorganisasjoners kunnskap og engasjement gir forvaltningen og politikerne viktige innspill, og er derfor en viktig del i et fungerende demokrati. For å sikre involvering av frivilligheten, og få relevante og oppdaterte

hørings svar, er det viktig å tilrettelegge for deltagelse av frivillige. Eksempler på dette kan være møter på kveldstid og lange nok høringsfrister.

Høringsfrist på nyttårsaften og høringsperiode gjennom hele jula er ugunstig for at frivilligheten skal klare å delta på en hensiktsmessig måte. **Frister i ferier bør generelt unngås.**

Valg av strategier

Viken fylkeskommune har **to hovedstrategier** på frivilligfeltet:

- Styrke regionale ledd av frivillighet
- Styrke innovative virkemidler

Akershus fylkeskommune utarbeidet i 2017 en rapport der perspektiver og utfordringer for frivillighetsfeltet ble drøftet. Her ble paraplyleddenes fremste oppgaver på regionalt nivå knyttet til 7 roller: Informasjonsformidling, tilskuddsforvaltning, iverksetting, kompetanseutvikling/opplæring, medlemservice, interesseformidling og arrangør av konferanser og kurs. For Viken kan det være naturlig å bygge videre på disse 7 rollene. Samtidig må de, i lys av målene for denne temastrategien, presiseres ytterligere. Et sentralt spørsmål her er: **Hvor viktig er hver av disse rollene for å kunne realisere bærekrafts- og folkehelsemål? Hva kan gjøres bedre, og hvordan?**

Forum for natur og friluftsliv i henholdsvis Akershus, Buskerud og Østfold er regionale samarbeidsfora som har et tett samarbeid med tilsluttede organisasjoner. Antall tilsluttede organisasjoner varierer i de tre foraene. Vi kan i så måte kalles en omvendt paraply, som samler interesser og skaper et omforent/felles produkt. FNF i fylkene har også forskjellige måter å jobbe på, og saksområder og arbeidsmetoder bestemmes av respektive årsmøter. Vi vil derfor ikke kjenne oss igjen i alle 7 roller som fylkeskommunen skisserer, men flere av rollene er prioriterte oppgaver. Det er vel kanskje først og oppgaver innen informasjonsformidling, interesseformidling, medlemservice og arrangør av kompetansehevende tiltak som vi kjenner oss best igjen i.

FNs bærekraftsmål 17 omhandler metoden samarbeid for å nå målene, og her mener vi at FNF gjør en sterk innsats. Gjennom organisasjonene samarbeider vi om å ta vare på natur og klima, forbedre folkehelsen og sikre deltakelse i demokratiske prosesser. Dette jobber vi kontinuerlig med å følge opp og utvikle. (For eksempel ta inn flere org i FNF, kompetanseheving for alle, sørge for medvirkning)

Vi mener også det hadde vært naturlig at strategien inneholder en oversikt over de forskjellige typene frivillige organisasjoner i fylket.

Virkemidlene

Virkemidlene som er foreslått er aktivitetstilskudd til dynamiske aktiviteter, kommunikative virkemidler (seminarer, nettsiden, partnerskapsavtaler), drift- og prosjektmidler og tilgjengeliggjøring av fylkeskommunale bygg og anlegg for frivilligheten.

Driftsmidler og partnerskapsavtaler

Strategien åpner for at Viken, i større grad enn i dag, skal kunne spesifisere formål som driftsstøtten skal brukes til. Vi mener at man her bør skille på disse to begrepene. Driftsstøtte bør være økonomisk tilskudd uten føringer. Noen organisasjoner vil kunne være avhengig av et slikt tilskudd for å kunne opprettholde normal drift og ha ansatt(e) ressurser. Slike betalte ressurser er ofte avgjørende for å

holde aktiviteten blant de frivillige i gang.

I en partnerskapsavtale kan man ble enige om gjensidige formål, som vil gagne både fylkeskommunen og den enkelte organisasjon. Dette kan for eksempel være intensjoner om å samarbeide om diverse prosjekter eller strategier som vil hjelpe Viken-samfunnet å nå sine mål.

Innspill til utarbeidelse av handlingsplan

FNF har følgende innspill til arbeidet med handlingsplan:

Hvordan skal fylkeskommunen sikre tidlig involvering og god nok tid for frivilligheten?

Som nevnt over er tidlig involvering og god tid helt essensielt for at frivilligheten skal kunne delta i planprosesser, være seg små eller større planer. For å oppnå dette må det være god nok informasjon om høringen og lange nok høringsfrister. Det er også en fordel om FNF blir involvert før selve planarbeidet starter, slik at man kan gi innspill på hva som er viktige for de frivillige.

Forslag: Fylkeskommunen ser på muligheter sammen med frivillige organisasjoner om hvordan høringssaker best kan legges fram for frivilligheten. Dette tror vi vil medføre bedre og mer matnyttige innspill. Stikkord her er nyhets saker som treffer frivilligheten, lavterskel kontaktpersoner, konkrete spørsmål som ønskes tilbakemeldinger på, kommunikasjonsavdelingen. Møter med konkrete problemstillinger som sendes ut i god tid så frivilligheten rekker å behandle det. Det bør også være andre innspillmetoder enn questback for inkludering og medvirkning, heller møteplasser.

Hvordan oppnå god kontakt med alle relevante rådsområder for natur og friluftsliv?

FNF ønsker god kontakt med alle rådsområder som berører våre interesser. For FNF er det tre rådsområder hos Viken fylkeskommune som er de aller viktigste for naturverdiene og friluftslivsinteressene:

- Klima og miljø
- Kultur og mangfold
- Samferdsel

Vi har et nært og godt samarbeid med rådsområde Kultur og mangfold, i Viken fylkeskommune, spesielt friluftslivsavdelingen. Vi setter stor pris på denne kontakten. Vi blir tidlig involvert i planarbeid, vi kan stille spørsmål og raskt få svar og vi opplever at friluftslivsavdelingen gjør det samme til oss. FNF bidrar til å spre informasjon til fylkeskommunene, organisasjonene og andre, gjennom f.eks. nyhetsbrev, møter og seminarer. Vi har også en god oversikt over natur- og friluftslivsorganisasjonene og bidrar til kontakt med de rette organisasjonene ved ulike prosjekter. FNF har dessverre ikke like god kontakt med de andre to relevante rådsområdene - Klima og miljø og Samferdsel. Det merker vi f.eks. i planprosesser da vi kommer senere på banen.

Forslag: Bli kjent-møter og deretter jevnlig møter med kontaktpersoner i hver av de tre rådsområdene for oppdateringer og i forbindelse med plansaker som berører naturmangfold, friluftsliv, folkehelse, landbruk og samferdsel.

Hvordan kan frivilligheten delta i regionalt planforum?

Et sterkt og velorganisert regionalt planforum er også en fordel og kan være til stor hjelp for oss som jobber med plansaker sammen med de frivillige. I gamle Østfold fylke fikk fylkeskoordinatoren i FNF være til stede på ett møte for å presentere FNF og hva vi bidrar med i fylket, slik at de faste deltakerne i planforumet skulle bli kjent med FNF. Videre har FNF stått på e-postlista og fått alle

innkallinger med dagsorden og referater fra møtene. Dette har fungert meget bra i Østfold, og vi skulle ønske at dette fungerte på samme måte i Viken. Dette er viktig for at vi skal kunne holde oversikt over saker som pågår i kommunene og hvilke eventuelle merknader som blir gitt underveis av fylkeskommunen og fylkesmannen, til foreslåtte planer. På den måten kan også våre tilbakemeldinger bli mer konkrete og konstruktive.

Forslag: Regionalt planforum i Viken opererer med størst mulig åpenhet og at berørte interesser i arealsaker får tilgang på informasjon herfra. Informasjon om innkalling, sakspapirer bør være offentlig, som møtedatoer og referatet er i dag.

Regionale nettverk – natur- og friluftsliv og de i kommuner som jobber med natur og friluftsliv

Det meste av planlegging som berører våre interesser gjøres i kommunene. Det er derfor viktig for oss at vi i fylket skaper gode møteplasser hvor frivillige kan møte kommunene. Vi mener at fylkeskommunens veiledende oppgave i planleggingen er viktig, og at fylkeskommunens ansvar for å føre interessene sammen, er stor.

Forslag: Opprette møteplasser mellom kommuneansatte som jobber med natur og friluftsliv og frivilligheten. F.eks. tematiske fagmøter med tid til å bli kjent og snakke sammen.

Jobbe systematisk med å styrke kommunenes arbeid med frivillighet

Fylkeskommunen kan påvirke kommunene til å ha gode ressurser for frivillige.

Forslag: Det kan være egne kommunale strategier for frivillige, frivilligsentraler, oversikt over lag og foreninger lett tilgjengelig på nett osv. Se f.eks. <https://samhandlingsskoden.no/>.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Akershus

Maria Rundhaugen Tesaker
Koordinator
FNF Akershus

Forum for natur og friluftsliv Buskerud

Kaja Høgås
Koordinator
FNF Buskerud

Forum for natur og friluftsliv Østfold

Nina Frydenlund
Koordinator
FNF Østfold